

निगृह्य भर्तारं वरबलेन निगृह्य अभिषेकसंभारान्निवर्तय अभिषेकरूपफलादिति शेषः ॥ १९ ॥ निवृत्तिप्रकारमाह ॥ ताविति ॥ तेन च दानेऽनुमते ताभ्यां क्रमेण भरताभिषेचन
रामप्रवाजने वृणुति शेषः ॥ २० ॥ चतुर्दशसंख्याफलमाह चतुर्दशेति ॥ प्रजानां भावेनः करणे गतः प्राप्तः स्नेहो यस्य तादृशस्ते पुत्रास्त्रिंशो राज्ये भविष्यति ॥ २१ ॥ वरदानप्रवर्तनोपा
यमाह ॥ क्रोधागारमिति ॥ क्रोधवतीनां शयनस्थानं क्रोधागारं ॥ क्रुद्धेव इव शब्द एवार्थे क्रुद्धेव सती उक्तं क्रोधहेतुं शतशोऽन्यथा तत्सां त्वनेष्य विस्मरंती ॥ तदेव विवृणोति ॥ शेषे

कथैपातवतुस्नेहान्मनसाधार्यते मया ॥ रामाभिषेकसंभारान्निगृह्य विनिवर्तय ॥ १९ ॥ तौ च याचस्व भर्तारं भरतस्याभिषेचनं ॥ प्रवा
जनं च रामस्य वर्षाणि च चतुर्दश ॥ २० ॥ चतुर्दश हि वर्षाणिरामे प्रवाजिते वनं ॥ प्रजाभावगतस्नेहः स्थिरः पुत्रो भविष्यति ॥ २१ ॥ क्रो
धागारं प्रविश्याद्य क्रुद्धेयाश्च पतेः मुते ॥ शेष्यान्तर्हि तायां त्वं भूमौ मलिनवासिनी ॥ २२ ॥ मास्मै न प्रत्युदीक्ष्यामाचैनमभिभाषथाः ॥
रुदंती पार्थिवं दृष्ट्वा जगत्यां शोकलालसा ॥ २३ ॥ दयितात्वं सदा भर्तु रत्र मे नास्ति संशयः ॥ त्वत्कृते च महाराजो विशेषपिदुताशनं
॥ २४ ॥ न त्वां क्रोधयितुं शक्नो न क्रुद्धां प्रत्युदीक्षितुं ॥ तव प्रियार्थं राजा तु प्राणानपि परित्यजेत् ॥ २५ ॥ न त्वतिक्रमितुं शक्तस्तव वाक्यं मही
पतिः ॥ मंदस्वभावे बुध्यस्व सौभाग्यवलमात्मनः ॥ २६ ॥ मणिमुक्तासुवर्णानिरत्नानि विविधानि च ॥ दद्यादशरथो राजा मास्मतेषु मनः
कृथाः ॥ २७ ॥ यौ नौ देवा सुरे युद्धे वरौ दशरथो ददौ ॥ तौ स्मारय महाभागे सौर्थो नातिक्रमेदिति ॥ २८ ॥ ति ॥ अनास्तृतायां भूमौ शेषेत्यर्थः ॥ मलि
नवासिनी मलिनवस्त्रधरा सती ॥ २२ ॥ रुदंतीत्यस्य भवेति शेषः ॥ तदृष्ट्वेति पूर्वार्थान्वयि ॥ २३ ॥ एवं सति सर्वथा कार्यसिद्धिर्भवत्येवेत्याह ॥ दयितेति ॥ त्वत्कृते त्वत्प्रीणननिमित्तं
॥ २४ ॥ २५ ॥ न तूक्तमपि वाक्यं राजा चेन्न शृणुयात् ॥ तदा महती हानिस्त्याज्याह ॥ नहीति ॥ स्वसौभाग्यैव भवविस्मरणमूलिका ते एषा मदाशंकैति भावः ॥ २६ ॥ वरदानातिरि
क्तमनुमयं मास्वीकुर्वित्याह ॥ मणीत्यादि ॥ २७ ॥ सर्वानुनयानं गीकारे तर्हि दासेन मया किं कर्तव्यमिति राजप्रश्ने उत्तरमुपदिशति ॥ याविति ॥ सौर्थः रामविवासनभरताभिषे
करूपोर्थः ॥ त्वा त्वामित्यर्थः ॥ मात्वेति पाठेऽतिक्रमेत् तमर्थं माविस्मरेत्यर्थः ॥ नातिक्रमेदिति पाठे सर्वथा सिध्यत्येव राज्ञः सत्यप्रतिज्ञत्वादित्याशय इति कतकः ॥ २८ ॥